บทความวิจัย

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชาย ในเขตกรุงเทพมหานคร

FACTORS PREDICTING CONDOM USE BEHAVIOR AMONG MEN WHO HAVE SEX WITH MEN IN BANGKOK

ชัยชาญ บัวผัน พย.ม. (Chaichan Buapan, M.N.S.)[1]
ปรีย์กมล รัชนกุล ปร.ด. (Pregamol Rutchanagul, Ph.D.)[2]
ณัฐพัชร์ บัวบุญ ปร.ด. (Nattapat Buaboon, Ph.D)[3]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชาย โดยใช้แนวคิดข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะพฤติกรรมของ Fisher และ Fisher. (1992) มาเป็นแนวทางในการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 179 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย อิทธิพลจากคู่นอนต่อการใช้ถุงยางอนามัย ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย การรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัย และพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ปัจจัยทำนายด้วยการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

กลุ่มตัวอย่างอายุเฉลี่ย 29 ปี (SD = 5.94) มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ร้อยละ 51.4 ส่วนการใช้ถุงยางอนามัยในรอบปีที่ผ่านมา ร้อยละ 36.2 ประเภทคู่นอนในรอบปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่ คือ คนรัก/แฟน ร้อยละ 30.7 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษา ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย และอิทธิพลจากคู่นอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย (β = .16, $p < .05$) และความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย (β = .18, $p < .05$) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ร้อยละ 6.3 (R^2 = .063) ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อส่งเสริมการมีสมรรถนะแห่งตนของกลุ่มชายรักชายให้เกิดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ รวมไปถึงการปฏิเสธต่อรองที่จะมีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากถุงยางอนามัย และเพื่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัยและการรณรงค์แจกถุงยางอนามัยฟรี

คำสำคัญ: กลุ่มชายรักชาย, พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย, ปัจจัยทำนาย

[1]นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ E-mail: tt-_-tt@hotmail.com
[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ E-mail: pregamol@yahoo.com
[3]อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ E-mail: dbuaboon@hotmail.com

Abstract

This is a cross-sectional descriptive study aimed to examine factors predicting condom use behavior among men who have sex with men (MSM). The information–motivation-behavioral skills [IMB] model was applied as a conceptual framework. Samples were 179 MSM in Bangkok. Data were collected using a set of questionnaires (demographic data, knowledge of AIDS and condom use, accessibility to condoms, subjective norms regarding condom use, attitudes toward condom use, self-efficacy in condom use, and condom use behavior). Data were analyzed using descriptive statistics, and stepwise multiple regression analysis.

Results showed that an average age of the sample was 29 years (SD = 5.94); and 51.4% used condoms during their first sexual intercourse. About 36% (36.2%) used condom every time of sexual intercourse in the past year; and 30.7% of sexual partner in the past year are lover. Moreover, education, knowledge of AIDS and condom use, accessibility to condoms, and subjective norms regarding condom use were positively and significantly related to condom use behavior $p < .05$). Results of stepwise multiple regression analyses showed that knowledge of AIDS and condom use, and accessibility to condoms together explained 6.3% ($R^2 = .063$) of the variance in condom use behavior among MSM. Knowledge of AIDS and condom use ($\beta = .16$, $p < .05$), and accessibility to condoms ($\beta = .18$, $p < .05$) were statistically significant predictors of condom use behavior.

Findings of this study can be used to promote self-efficacy among MSM to use condoms every time of sexual inter-course, refuse sex without condoms, and organize activities to promote knowledge about AIDS and condom use and free condom distribution.

Keywords: men who have sex with men (MSM), condom use behavior, predictive factors, IMB model

บทนำ

กลุ่มชายรักชาย (Men who have sex with men [MSM]) หมายถึง กลุ่มชายที่มีความรักใคร่ชอบพอและมีกิจกรรมทางเพศระหว่างเพศชายด้วยกัน ซึ่งเป็นผลมาจากความพึงพอใจอย่างรู้ตัวหรือจากความต้องการของจิตใต้สำนึก ส่วนใหญ่จะมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักและมีความพึงพอใจในความเป็นเพศชายของตนเอง (Boswell, 2005) จากการสำรวจสถานที่พบปะของกลุ่มชายรักชาย ได้แก่ สถานบันเทิง ผับ/บาร์ อาบอบนวด ซาวน่า ที่มีไว้บริการเฉพาะกลุ่มชายรักชาย สถานที่ดังกล่าวได้รับความนิยมมากและพบว่าเป็นสถานที่ที่สามารถชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ง่าย (Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, 2011) การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายรักชายนี้อาจเกิดขึ้นโดยง่ายและรวดเร็วภายในวันแรกที่รู้จักกันและเกิดขึ้นกับคนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน จากบางรายงานระบุว่า ชายรักชายบางรายอาจมีจำนวนคู่นอนและยุติความสัมพันธ์อย่างรวดเร็วมากกว่า 10 รายต่อเดือน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นความเสี่ยงอย่างมากต่อการแพร่กระจายเชื้อเอชไอวี ส่งผลให้กลุ่มชายรักชายมีจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มมากขึ้น และยังทำให้เกิดการตีตราของสังคมในเรื่องพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดแปลกและการตีตราที่เกิดจากโรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ที่มีอัตราการแพร่กระจายเชื้อสูงกว่าประชากรกลุ่มอื่นๆ เพราะมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย (Feng, Wu, & Detels, 2010)

จากข้อมูลการคาดประมาณจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ของ Asian Epidemic Model ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2531–2559 พบร้อยละ 70 ของผู้ติดเชื้อรายใหม่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-24 ปี และพบว่าร้อยละ 41 ของผู้ติดเชื้อรายใหม่ คือ กลุ่มชายรักชาย ซึ่งประชากรกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด โดยยังคงมีอัตราการติดเชื้ออยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มการติดเชื้อขยายวงกว้างมากขึ้นเรื่อยๆ โดยมีสัดส่วนกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ติดเชื้อรายใหม่ทั้งหมด และจะพบมากในเมืองใหญ่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ โดยเฉพาะเขตกรุงเทพมหานครที่พบว่าร้อยละ 61.2 ของผู้ติดเชื้อรายใหม่อยู่ในกลุ่มชายรักชายนั่นเอง (The Asian Epidemic Model (AEM) Projection for HIV/AIDs in Thailand 2005-2025) และยังพบว่าการติดเชื้อเอชไอวีของกลุ่มชายรักชายนั้นร้อยละ 80 มาจากการมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักโดยไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันใดๆ (UNAIDS, 2011)

การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อเอชไอวีนั้น มาตรการที่มีประสิทธิภาพมาก คือ การลดพฤติกรรมเสี่ยง เช่น หลีกเลี่ยงการมีคู่นอนหลายคน หรือลดความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์ และที่สำคัญที่สุด คือ การใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้องทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ (Daengsaard, 2013) จากการทบทวนวรรณกรรมที่ศึกษาถึงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัยในกลุ่มชายรักชาย พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุและระดับการศึกษา (Van Griensvan, Thanprasertsuk, Jommaroeng, Mansergh, & Naorat, 2005) และปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย (Jommaroeng, 2007; Sroyson, 2011) ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย (Pawaree, 2014) ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย (Pawaree, 2014; Janepanish, 2015) อิทธิพลจากคู่นอน (Wayuhuerd, Phancharoenworakul, Kay, Sinsuksai, & Vorapongsathorn, 2010) และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัย (Janepanish, 2015) เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสอดคล้องกับแนวคิดข้อมูล แรงจูงใจและทักษะพฤติกรรมของ Fisher & Fisher (1992) ซึ่งแนวคิดนี้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่ออธิบายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของประชากรกลุ่มต่างๆ รวมไปถึงกลุ่มชายรักชาย จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา มีการศึกษาเพียงบางปัจจัยและศึกษาบางมิติของพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเท่านั้น ยังไม่มีการศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายอย่างครอบคลุมทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยร่วมอื่นๆ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยร่วมอื่นๆ เพื่อศึกษาความสามารถในการทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แนวคิดข้อมูลแรงจูงใจ และทักษะพฤติกรรมเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่มีความเฉพาะเจาะจงกับกลุ่มชายรักชายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย อิทธิพลจากคู่นอน และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัยกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้นำกรอบแนวคิดข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะพฤติกรรมของ Fisher และ Fisher (1992) ซึ่งมีรากฐานมาจากพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของประชากรกลุ่มต่างๆ รวมถึงกลุ่มชายรักชายมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแนวคิดนี้อธิบายว่า บุคคลจะกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ได้ต้องประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (Information) แรงจูงใจ (Motivation) และทักษะพฤติกรรม (Behavior skill) ซึ่งผู้วิจัยได้นำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม นำมาวิเคราะห์และพบว่าปัจจัยต่างๆ มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของแนวคิด IMB model ดังนี้ ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร คือ ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ปัจจัยด้านแรงจูงใจ คือ ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย อิทธิพลจากคู่นอน ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย และปัจจัยด้านทักษะพฤติกรรม คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัย และยังพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ และระดับการศึกษาก็มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย อิทธิพลจากคู่นอน การรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัย สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานครได้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive study) เพื่อค้นหาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน 2560

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นกลุ่มชายรักชายสัญชาติไทย อายุ 18 ปีขึ้นไปและพักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เข้ามารับบริการตรวจคัดกรองเชื้อเอชไอวีกับศูนย์บริการตรวจสุขภาพเฉพาะกลุ่ม คือ ศูนย์สุขภาพฟ้าสีรุ้ง (สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย) และคลินิกนิรนาม (ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย)

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มชายรักชายที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย โดยมีเกณฑ์คัดเข้า คือ เป็นกลุ่มที่เข้ามารับบริการรายใหม่ ยังไม่ทราบสถานะผลเลือดของตนเอง ไม่เจ็บป่วยร้ายแรง และมีเกณฑ์คัดออก คือ กลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการต่อเนื่อง เช่น มารับยาต้านไวรัสเอชไอวี หรือมาติดตามค่า CD4 เป็นต้น และตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์กลุ่มตัวอย่าง 20 รายต่อหนึ่งตัวแปร (Schumacker, & Lomax 2004) การศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 8 ตัวแปร กลุ่มตัวอย่างต้องมีจำนวนอย่างน้อย 160 ราย และเพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล ผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 (Polit, & Hungler, 1999) ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนเท่ากับ 176 ราย และผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 180 ราย จากการเก็บข้อมูลพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน 1 ราย ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทั้งหมด 179 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 89 ข้อ ประกอบด้วย 7 ส่วน ดังนี้ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแบบเลือกตอบและเติมใน

ช่องว่าง จำนวน 7 ข้อ แบบสอบถามความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ประยุกต์จากแบบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคเอดส์ตามตัวชี้วัดของ United Nation General Assembly Special Session (UNGASS, 2002) และพัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 25 ข้อ เป็นการวัดเป็นแบบถูกผิด เกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน มีค่าคะแนนรวม 0-25 คะแนน การแปลผล แบ่งคะแนนรวมออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ของบลูม (1971) คือ ระดับสูง (คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป) ระดับปานกลาง (คะแนนร้อยละ 60-79.9) ระดับต่ำ (คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60) แบบสอบถามความรู้ได้ค่า Kuder-Richardson 20 เท่ากับ .94 แบบสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามการเข้าถึงถุงยางอนามัยของ Pawaree (2014) จำนวน 9 ข้อ แบบสอบถามทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย สร้างจากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 17 ข้อ แบบสอบถามอิทธิพลจากคู่นอนต่อการใช้ถุงยางอนามัย สร้างจากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 5 ข้อ แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถตนเองในการใช้ถุงยางอนามัย สร้างจากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 8 ข้อ และแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของ Pawaree (2014) จำนวน 18 ข้อ โดยแบบสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย อิทธิพลจากคู่นอนต่อการใช้ถุงยางอนามัย การรับรู้ความสามารถตนเองในการใช้ถุงยางอนามัย และพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Coefficient Alpha เท่ากับ .91, .73, .91, .74 และ .83 ตามลำดับ ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 1 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 5 คะแนน มีการแปลผลโดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมาก (ช่วงคะแนน 3.67-5.00) ระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 2.34-3.66) ระดับน้อย (ช่วงคะแนน 1.00-2.33)

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมจากคณะอนุกรรมการการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชุดที่ 3 สาขาวิทยาศาสตร์ รหัสโครงการที่ 018/2560 และผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยอย่างเคร่งครัด การเก็บข้อมูลเป็นลักษณะส่วนบุคคล โดยกลุ่มตัวอย่างได้รับการแจ้งสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างถูกเก็บไว้ในกล่องที่มิดชิดกับผู้วิจัยเท่านั้น รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลเพื่อการอภิปรายหรือเผยแพร่ จะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น และไม่มีการเปิดเผยชื่อของผู้เข้าร่วมวิจัย หากกลุ่มตัวอย่างรู้สึกอึดอัดจากการตอบแบบสอบถาม สามารถหยุดการตอบแบบสอบถามและยกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดเวลาและจะไม่มีผลกระทบในการมารับบริการแต่อย่างใด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ภายหลังจากผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน ผู้วิจัยนำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยและเก็บข้อมูลการวิจัย

2. ผู้วิจัยเตรียมผู้ช่วยวิจัย 1 ท่าน เพื่อช่วยในการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยแนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์รายละเอียดและขั้นตอนการตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบนิรนาม ซึ่งข้อมูลทุกอย่างจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ การนำเสนอผลการวิจัยจะเป็นภาพรวมเท่านั้น

4. กลุ่มตัวอย่างลงนามเข้าร่วมการวิจัย และทำการตอบแบบสอบถามด้วยตนเองเป็นรายบุคคล และเมื่อตอบแบบสอบถามเรียบร้อย ผู้วิจัยจะนำซองแบบสอบถามมาใส่ในกล่องที่เตรียมไว้ เพื่อความมิดชิดและเพื่อให้เกิดความสบายใจของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และวิเคราะห์อำนาจทำนายโดยการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผู้วิจัยได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าค่าความแปรปรวนของตัวรบกวนมีค่าคงที่ (homoscedasticity) ตัวแปรทำนายไม่มีความสัมพันธ์กัน (multicollinearity) ส่วนการแจกแจงข้อมูลโดยค่าสถิติ Kolmogorov-Smirnov พบว่า ระดับการศึกษาความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย และอิทธิพลจากคู่นอน มีการแจกแจง

แบบโค้งไม่ปกติ แต่จากการทบทวนวรรณกรรมจาก Statistical methods for health care research (Fifth Edition) ของ Munro (2005) พบว่า การแจกแจงข้อมูลของตัวแปรสามารถพิจารณาได้จากผลของค่า Skewness หารด้วยค่า Std.Error of Skewness หรือค่า Kurtosis หารด้วยค่า Std. Error of Kurtosis ถ้าผลที่ได้อยู่ในช่วงระหว่าง -1.96 ถึง 1.96 ถือว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า ระดับการศึกษา ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย และอิทธิพลจากคู่นอนของค่า Skewness/Std. Error of Skewness เท่ากับ -1.24, -1.91, .94 และ .74 ตามลำดับ และผลการทดสอบของค่า Kurtosis/Std. Error of Kurtosis เท่ากับ -1.55, -1.19, -1.69 และ -.95 ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้งหมดอยู่ในช่วง -1.96 ถึง 1.96 ดังนั้น จึงถือว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ (Munro, 2005).

ผลการวิจัย

ผลการศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 179 ราย มีอายุเฉลี่ย 29 ปี มีบทบาทในการมีเพศสัมพันธ์ คือ เป็นทั้งฝ่ายรุกและฝ่ายรับ ร้อยละ 38 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตสาธร ร้อยละ 24 รองลงมาคือเขตราชเทวี ร้อยละ 23 การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 27.9 ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 29.6 รองลงมาคือธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 25.7 รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10,000-30,000 บาท ร้อยละ 41.9

กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุเฉลี่ย 18 ปี โดยอายุต่ำสุด คือ 15 ปี ร้อยละ 8.9 ประเภทคู่นอนที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก คือ คนรัก/แฟน ร้อยละ 38.5 และประเภทคู่นอนในรอบปีที่ผ่านมา คือ คนรัก/แฟนเช่นกัน ร้อยละ 30.7 ในรอบปีที่ผ่านมาพบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนคู่นอนเฉลี่ย 5 คน ร้อยละ 22.3 มีจำนวนคู่นอนมากที่สุด คือ 18 คน ร้อยละ 0.6 และมีจำนวนคู่นอนมากกว่า 2 คนขึ้นไป ร้อยละ 100

ส่วนใหญ่มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกร้อยละ 51.4 และการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งในรอบปีที่ผ่านมาเพียงร้อยละ 36.3 และใช้เกือบทุกครั้งร้อยละ 36.3 เช่นกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดื่มแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์เป็นบางครั้งร้อยละ 38 และส่วนใหญ่ใช้สารเสพติดก่อนมีเพศสัมพันธ์เป็นบางครั้ง ร้อยละ 31.3 และใช้สารเสพติดทุกครั้งร้อยละ 1.7

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัยระดับสูง ($\bar{X}$ = 21.02, SD = 2.45) ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัยระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04, SD = .42) ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านอิทธิพลจากคู่นอนต่อการใช้ถุงยางอนามัยระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.74, SD = .51) ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.29, SD = .57) ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการรับรู้ความสามารถตนเองต่อการใช้ถุงยางอนามัยระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.00, SD = .50) และด้านพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย (ครั้งล่าสุด) ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.74, SD = .29) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต่างๆที่ศึกษา (n = 179)

ตัวแปร	Possible range	Actual range	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย	1 - 25	15 - 25	21.02	2.45	สูง
2. ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย	1 - 5	3.00 - 4.89	4.04	.42	มาก
3. อิทธิพลจากคู่นอนต่อการใช้ถุงยางอนามัย	1 - 5	2.40 - 4.80	3.74	.51	มาก
4. ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย	1 - 5	2.18 - 4.59	3.29	.57	ปานกลาง
5. การรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัย	1 - 5	2.88 – 5.00	4.00	.50	มาก
6. พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย (ครั้งล่าสุด)	1 - 5	3.11 - 4.44	3.74	.29	มาก

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) พบว่า ระดับการศึกษา ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย และอิทธิพลจากคู่นอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านอายุ ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงดังตารางที่ 2

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานครได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมดเพียง 2 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย (β = .16, $p < .05$) และความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย (β = .18, $p < .05$) โดยตัวแปรทั้งสองตัวสามารถร่วมอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 6.3 (R^2 = .063) แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของตัวแปรต่างๆที่ใช้ศึกษา (n = 179)

ปัจจัย	r	p-value
1. อายุ	.062	.413
2. ระดับการศึกษา	.161	.031*
3. ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย	.175	.019*
4. ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย	.191	.011*
5. อิทธิพลจากคู่นอน	.158	.034*
6. ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย	-.080	.287
7. การรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัย	.110	.143

* $p < .05$

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร (n = 179)

ตัวแปร	B	S.E.	β	T	p-value
1. ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย	.352	.158	.163	2.227	.027*
2. ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย	.250	.102	.180	2.462	.015*

$R = .250$, $R^2 = .063$, $_{Adj}R^2 = .052$, * $p < .05$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรด้านระดับการศึกษา ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย และอิทธิพลจากคู่นอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ ($r = .161$, $r = .175$, $r = .191$, $r = .158$) ส่วนตัวแปรด้านอายุ ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัย ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ระดับ $p > .05$ ($r = .062$, $r = -.080$, $r = .110$) นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรม การใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานครได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) มีทั้งหมด 2 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย ($\beta = .16$, $p < .05$) และความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัย ($\beta = .18$, $p < .05$) โดยตัวแปรทั้งสองตัวสามารถร่วมอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 6.3

โดยตัวแปรความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัยเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานคร จะเห็นได้จากค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 21.02$, $SD = 2.45$) เนื่องจากบุคคลที่มีการรับทราบข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ รวมถึงวิธีและขั้นตอนการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง จะเป็นปัจจัยนำที่ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยเน้นการจดจำและจะเกิดการรับรู้ถึงอันตรายและความรุนแรงของโรคที่จะตามมาภายหลังการติดเชื้อจะส่งผลให้บุคคลเกิดพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้โดยการใช้

ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ (Fisher, & Fisher, 1992) ซึ่งสอดคล้องกับหลายการศึกษา เช่น การศึกษาของ Jarama, Kennamer, Poppen, Hendricks, & Bradford (2005) ที่ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างชายรักชายชาวลาตินพบว่า ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Jommaroeng (2007) พบว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย เช่น การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาข้อคำถามจากงานวิจัยนี้ที่มีกลุ่มตัวอย่างที่ตอบผิดมากที่สุด นั่นคือ เมื่อได้รับเชื้อ HIV-AIDs เข้าสู่ร่างกายแล้วจะแสดงอาการของโรคทันทีร้อยละ 24 และรองลงมา คือ โรคเอดส์สามารถติดต่อได้โดยการสัมผัสถูกเนื้อต้องตัวหรือโอบกอดกับผู้ติดเชื้อเอดส์ร้อยละ 20.7 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถึงแม้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมด้านความรู้เรื่องเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัยจะอยู่ในระดับสูง แต่พบว่ายังมีบางประเด็นที่กลุ่มชายรักชายยังต้องการการส่งเสริมความรู้ นั่นคือการแสดงอาการของโรคเอดส์หลังสัมผัสและการติดต่อของเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ส่วนตัวแปรด้านความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัยเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเช่นกัน โดยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04, SD = .42) หากบุคคลมีความสามารถในการจัดซื้อจัดหาถุงยางอนามัยได้ง่ายจะส่งผลให้บุคคลเกิดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยได้ ซึ่งความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัยถือเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย (Fisher & Fisher, 1992) สอดคล้องกับหลายการศึกษา เช่น การศึกษาพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่าความสะดวกในการเข้าถึงถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Pawaree, 2014) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลาว์ และคณะ (Lau, et al., 2013) ที่รายงานว่าความยากลำบากในการเข้าถึงถุงยางอนามัยเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่ใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอ

อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้พบว่า ตัวแปรระดับการศึกษาและอิทธิพลจากคู่นอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานครได้ เพราะถึงแม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 27.9) และมีค่าคะแนนเฉลี่ยของอิทธิพลจากคู่นอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.74, SD = .51) แต่หากกลุ่มตัวอย่างยังขาดความรู้บางประเด็นเกี่ยวกับโรคเอดส์ อาการและอาการแสดง การติดต่อและการแพร่กระจายเชื้อ ซึ่งเห็นได้จากผลคะแนนรายข้อข้างต้นก็อาจมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยได้ (Singhor, Chamroonsawasdi, Charupoonphol, & Kittipichai, 2014) นอกจากนี้ตัวแปรด้านอายุ ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย และเมื่อนำมาคำนวณโดยใช้วิธีวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน จึงไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในเขตกรุงเทพมหานครได้ตามแนวคิดของ Fisher และ Fisher (1992) ซึ่งปัจจัยดังกล่าวไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยและยังมีความขัดแย้งกับหลายการศึกษา เช่น งานวิจัยของ Pawaree (2014) ที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยด้านทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและยังสามารถ ทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β = .14) (Janepanish, 2015) และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัยก็มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β = .32) (Wayuhuerd, 2010) ทั้งนี้ การนำแนวคิดของ Fisher & Fisher (1992) มาใช้เป็นกรอบการวิจัยร่วมกับตัวแปรต่างๆ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมนั้น ผลการวิจัยพบว่ามีเพียงบางตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกและสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยได้เพียงร้อยละ 6.3 เท่านั้น ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าหากต้องการศึกษาพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชาย อาจจะต้องพิจารณากรอบแนวคิดอื่นๆ ร่วมด้วย

เช่น ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ และทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบของทฤษฎีอาจสอดคล้องกับบริบทและมีความเหมาะสมกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายได้มากกว่า ร่วมไปถึงการทบทวนเกี่ยวกับตัวแปรอื่นๆ เช่น รายได้ การสื่อสารและความสะดวกใจในการสื่อสารเรื่องเพศ อิทธิพลจากเพื่อนสนิท เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานที่มีส่วนในการจัดการด้านเอดส์ สามารถนำข้อมูลไปสร้างแผนกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อสนับสนุนการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยของกลุ่มชายรักชาย มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัย โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการแสดงอาการของโรคเอดส์หลังสัมผัสและการติดต่อของเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ร่วมถึงการรณรงค์แจกถุงยางอนามัยฟรีและเป็นเชิงรุก เช่น การแจกให้ถึงมือผู้รับเพื่อลดความเขินอาย ทำให้ผู้รับรู้สึกว่าเป็นเรื่องปกติ และเป็นการเตรียมพร้อมในเรื่องของการมีอุปกรณ์ป้องกัน และจัดกิจกรรมที่เน้นให้เกิดความมั่นใจและเพิ่มสมรรถนะแห่งตนในการตัดสินใจใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้องทุกครั้งที่จะมีเพศสัมพันธ์ ตั้งแต่การเตรียมถุงยางอนามัยให้พร้อมใช้ การใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี รวมไปถึงการต่อรองหรือปฏิเสธต่อคู่นอนที่จะต้องมีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากถุงยางอนามัย และจากการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มชายรักชายที่มาใช้บริการตรวจสุขภาพเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างเข้าถึงได้ง่าย และมักจะให้ความร่วมมือกับทีมเจ้าหน้าที่เป็นอย่างดี ดังนั้น การส่งเสริมความรู้หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านการป้องกันโรคเอดส์ควรเริ่มต้นที่ศูนย์ตรวจสุขภาพเฉพาะกลุ่ม เพราะเป็นสถานที่ที่กลุ่มชายรักชายมีความไว้วางใจมากกว่าสถานที่อื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย เหตุผล ความเชื่อบรรทัดฐานของคู่นอนที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อในการใช้หรือไม่ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดสมรรถนะแห่งตนในการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มชายรักชาย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ ได้รับทุนจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้

References

Asian Epidemic Model Projection for HIV/AIDS in Thailand. (2012). *The Thai Working Group on HIV/AIDS Projections 2005. (2008).*The Asian Epidemic Model (AEM) Projections for HIV/AIDS in Thailand: 2005-2025. Bangkok: Family Health International (FHI.) and Bureau of AIDS, TB and STIs, Department of Disease Control, Ministry of Public Health, Thailand.

Bloom, B.S. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning.* New York: McGraw - Hall

Boswell, E.J. (2005) *Christianity, Social Tolerance, and Homosexuality: Gay People in Western Europe from the Beginning of the Christian Era to the Fourteenth Century. Chicago,* University of Chicago.

Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health. (2011). *Results of the Surveillance of HIV Associated Behaviors among School Students in Thailand for the year 2011.* Bangkok

Daengsaard, E. (2013). *Reducing sexual risk-taking behavior to prevent HIV/AIDS among men who have sex with men.* (Master's thesis). Nursing, Mahidol University.

Feng, Y., Wu, Z. & Detels, R. (2010). Evolution of MSM community and experienced stigma among MSM in Chengdu, *China. Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes, 53*(1), 98-103.

Fisher, J.D. & Fisher, W.A. (1992). Changing AIDS-risk behavior. *Psychological Bulletin,* 111, 455-474. Retrieved from http://dx.doi.org/10.1037/0033-2909.111.3.455

Janepanish, P. (2015). Predictors of condom use and intention to use condom among HIV-Infected Patients/AIDS with their couples. R*ama Nurse Journal, 21*(1), 69-81.

Jarama, S.L., Kennamer, J.D., Poppen, P.J., Hendricks, M. & Bradford J. (2005). Psychosocial, behavioral, and cultural predictors of sexual risk for HIV infection among Latino men who have sex with men. *AIDS and Behavior, 9*(4), 513–523.

Jommaroeng, R. (2007). *Exposure to Information of HIV/AIDS among Men Who Have Sex with Men Residing in Bangkok Metropolis.* (Master's thesis). Journalism and Mass communication, Thammasat University.

Lau, T., Yu, X., Mak, W., Cheng, Y., Lu, Y., Zhang, J., ... Wang, Z. (2013). Prevalence of inconsistent condom use and associated factors among HIV discordant couples in a rural county in China. *AIDS Behaviors, 17*(5), 1888-1894.

Munro, B.H. (2005). *Statistical methods for health care research (fifth edition).* William F.Connell School of Nursing Boston College: Lippincott Williams & Wilkins.

Pawaree, W. (2014). Preventive behavior on sexually transmitted diseases by condom of people in Watsisuk community, Chomthong District, Bangkok Metropolitan Administration. *APHIT Journal. 20*(2), 148-157.

Polit, D.F. & Hungler, B.P. (1999). Nursing research: *Principles and methods.* Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

Schumacker, R. & Lomax, R. (2004). *A beginner's guide to structural equation modelling.* Mahwah: Lawrence Erlbaum.

Singhor, S., Chamroonsawasdi, K., Charupoonphol, P. & Kittipichai, W. (2014). Intention to practice positive preventive behaviors of transmission and acquisition among teen- agers with HIV in risk areas of Thailand. *Journal of Public Health and Development. 12*(2), 17-33.

Sroyson, p. (2011). Factors Influencing AIDS Preventive Behaviors among Male Prisoners in Prison Region 2. *The Journal of Faculty Burapha University, 19* (Supplement 1), 114-127.

United Nation General Assembly Special Session on HIV/AIDS. (2002). Guidelines on Construction of core indicators. Geneva: UNAIDS; 2002.

UNAIDS. (2011). *UNAIDS World AIDS Day Report.* Joint United Nations Program on HIV/AIDS (UNAIDS) 2011. UNAIDS/JC2216E

Van Griensvan, F., Thanprasertsuk, S., Jommaroeng, R., Mansergh, G. and Naorat, S. (2005). Evidence of a previously undocumented epidemic of HIV infection among men who have sex with men in Bangkok, Thailand. *AIDS. March 25, 2005, 19*(5), 520-526.

Wayuhuerd, S., Phancharoenworakul, K., Kay C.A., Sinsuksai, N., & Vorapongsathorn, T. (2010). Using the Theory of Planned Behavior to Predict Condom Use Behavior among Thai Adolescents. *Pacific Rim International Journal of Nursing Research, 14*(4), 315-329.